

KGST-tanácskozás Szolnokon

Hétfőn Szolnokon összeült a KGST-országok közös vállalata, az Intertextilmas nemzetközi gazdálkodó egyesülés tanácsa. Az ötnapos ülésen többek között az összehangolt és szakosított textilipari gépgyártás megszervezésével, a homogén géppark kialakításával, a tudományos kutató és tervező munka koordinálásával foglalkoznak.

A moszkvai székhellyel működő egyesülés 1973-ban alakult, saját apparátusa van, önállóan, nyereségérdekeltségben dolgozik. Tevékenységét elsősorban a szövőgépek területén, ezen belül az SZTB-típusú, nagy teljesítményű automata szövőgépek területén fejti ki.

Szakszervezeti üdültetés

A SZOT elnöksége hétfői ülésén megvitatta a kedvezményes szakszervezeti üdültetés jövő évi tervét. Összesen 375 ezer dolgozó kedvezményes üdültetését tervezzik 1977-re.

Fokozott gondot fordítanak a családok, főként nagy-családok, a gyermekgondozási segélyben részesülő anyák és gyermekeik együttes nyaraltatására. (MTI)

Szociálpolitikai tervezés

Sokan állítják — és nem minden alap nélkül —, hogy a szocializmusban lényegét tekintve minden tervezés „szociális tervezés”, hiszen célja és centruma a dolgozó ember. Mégis fel kell figyelünk tervezésünknek arra az ágára, amely a 70-es években terjedt el a szocialista országokban.

Ez a tervezési ág annyira új, hogy egyes elnevezése sem alakult még ki. Nevezik „szociális tervezésnek” (főként a Szovjetunióban) lényegében ennek magyar fordítása — de sok szempontból más tartalommal — a „társadalmi tervezés” elnevezés, ugyanakkor vállalatunk leginkább „szociálpolitikai tervezés” néven ismerik és alkalmazzák.

Ha nagyon röviden foglaljuk össze tartalmát, azt kell mondanunk a gazdasági tevékenység társadalmi vetületének, hatásainak tervezését jelenti. Az egyes elnevezések különbségei éppen abban rejlenek, hogy a terv a társadalmi viszonyok milyen tág körét öleli fel (népgazdasági, ágazati, területi, üzemi vállalati).

A vállalati szociálpolitika tervezése a dolgozókról történő gondoskodást, a közösség emberi viszonyainak a fejlesztését szolgáló célokat és eszközrendszerrel öleli fel. Ennek érdekében a szociális terv már ma is betölt bizonyos „integratív” funkciót, azaz összegez és egyesít egy sor tervet és tevékenységet, amelyek a vállalat gazdasági tevékenységére épülve, azzal összefüggésben, a szociális fejlesztésre vonatkoznak.

Melyek tartoznak ide konkrétan: amelyek a nők helyzetének javítására, az ifjúsági törvény végrehajtására, a munkások helyzetének javítására, a közművelődés vállalati feladataira vonatkoznak; amelyek a munkaerő-, valamint a bér- és jövedelemgazdálkodás szociálpolitikai vonatkozásait, különösképpen az alacsony alapberek emelésének mértékét, a gazdasági hatékonyságból eredő munkaerő-át-csoportosítások szociális feltételeit tartalmazzák; a szakmai képzés — továbbképzés programja.

A munkavédelemmel és a munkakörülmények fejlesztésével kapcsolatos intézkedési tervek (idtartozik: az öltöző-mosdó, munkahelyek világítása, lég-, hőkonduktálása, és a munkavédőruha, védőfelszerelés stb. feladatcsoportja.) — Ugyanakkor a vállalati szociális terv felöleli az üzemegészségügyi intézkedési tervet; a munkahelyi emberi viszonyok fejlesztésével, a közösségi neveléssel, mozgalmi aktivitással kapcsolatos tevékenységek programját; a vállalati szociális ellátások, juttatások, kedvezmények tervét.

Természetesen ma még nem állíthatjuk, hogy a szociális terv egésze ugyanolyan részletességgel, ugyanolyan minőségi színvonalon kimunkált a különböző vállalatoknál. Általában jellemző, hogy a munkavégzéssel közvetlenül összefüggő szociális ellátás terve (például egyenruha, védőruha, öltöző-mosdó, munkásszállás stb.) jól kidolgozott és a munkavégzéssel nem közvetlenül összefüggő szociális ellátás terve (például lakásépítési támogatás, gyermekintézmények, üdültetés, sport stb.) is tükrözi, hogy a vállalatok mindinkább felismerik ezen juttatások szerepét a dolgozók megtartásában, jó közérzetük és munkateljesítményük biztosításában. Ugyanakkor a társadalmi szociálpolitikai feladatok (pl. nők és fiatalok, nagycsaládok kiemelt kezelése) vállalati alkalmazása még sokszor csak formálisan valószínű; a munkahelyi emberi viszonyok fejlesztésének terve pedig úgyszólván még ismeretlen vállalatunk számára.

Mindezek alapján hogyan vázolhatjuk fel a fejlődés irányát?

A jövőben — az anyagi igények kielégítésének függvényében — előtérbe kerülnek a humán szükségletek, azaz a társadalmi elismerésre, a jó munkahelyi viszonyokra, a továbbtanulásra, az előmeneteli perspektívára stb. vonatkozó igények. Ez hatással lesz a szociális tervezésre is, s új követelményeket támaszt a tervezés adatbázisával szemben. Megnövekednek az érdeklődés olyan adatok iránt, amelyek ma még csak töredékesen állnak rendelkezésre vállalatunknál, vagy éppen ismeretlenek, mint például a dolgozók lakáshelyzete, munkahelyi, személyi aspirációi (törékvései) stb.

A teljes komplexitásban felépülő szociális terv magába integrálja majd a vállalati munkaügyi és szociálpolitikai tervezés ma még legtöbbször széttagolt részfeladatait, s ezzel új szintre emelkedhet a vállalati tervezés egésze: a ma még széttagolt, egymással csak laza kapcsolatban levő tervek helyére két komplex terv lép, amelyek fő mutatóik tekintetében pontosan összehangoltak, — a termelési terv és a szociális terv. E két terv kifejeződése lesz annak a ténynek, hogy minden vállalat gazdasági és társadalmi egység, s e két vonatkozásuk nem szakítható el egymástól.

A szociális tervezés napról-napra formálódik gyakorlatában már ma is kitárhatók ezek a tendenciák, s egyre inkább meghatározóvá válnak a vállalati tervezésben. Munkánk, közérzetünk, egész életmódunk természetes, szocialista elemeként.

Szirmai Péter

Brigádok a versenyben

„Tudjuk, mit kell tennünk”

Viszonylag korszerű gépek zűmmögnek az újszegedi szövőde cernázó műhelyében. NDK-beli, szovjet és hazai berendezéseken dolgoznak. Nincs megállás, a szálak gyakran elszakadnak, s újabbal igen röviden, ez valamilyen technológiai változtatás eredménye, de a cernázó munkásnőknek nemigen tetszik. Amikor véget ér a műszak, szinte egy nagy sóhaj az egész üzemrész. Ebben a teremben dolgoznak a Zója nevet viselő szocialista brigád tagjai is.

Nacionáljuk: 1967-ben alakult a brigád, talán tízen lehettek akkoriban. Utolsó két kitüntetésük az arany fokozat volt. A kollektíva vezetője, ma is Zódi Istvánné, aki másfél évtizede dolgozik a többszörözött géprendszerben. A brigád tagjai: Szekeres Antalné, Kéri Pirokska, Hoff Péterné, Molnár P. Pálné, Vékony Sámuelné, Héger Zoltánné, s két gyermekgondozási segélyben lévő társuk, Farkas Györgyné és Lele Nándorné. Szíves és szeretetteljes szavakkal beszélnek a szabadságon lévő kolléganőkről, sőt Kéri Pirokskáról is, aki éppen a Balaton mellett nyaral.

Régóta ismerem az újszegedi gyár cernázó üzemét, azt is tudom, hogy nem leányálom ott dolgozni, különösen akkor nem, ha szakadnak a szálak. Egyébként az ilyen gondok önmagukba visszatérő görbe vonalat alkotnak, mert a szövőde kritizálja a cernázót, a cernázó a fonalgártókat, a fonalgártók a kártolókat, a kártolók a termelőket, a termelők a vetőmagot szolgáltató intézményeket, a vetőmagne-mesítőket a föld minőségét, s a földön dolgozó termelők, isten tudja, merre és hova tudnának mutogatni? De hagyjuk ezt, maradjunk a Zója brigád körében. Valójában arra voltam kíváncsi, hogy egy munkabrigád mennyire ismeri és érti az ötödik ötéves tervfeladatokat, s a vállalati főjajlás-sokból milyen részt tartanak magukra is kötelezőnek.

Kellemesen csalódtam. Már az üzemvezető, Révész László nagyon dicsérte a Zója brigád tagjait, bár erre senki sem kérte őt. „NB-egyesnek” nevezte a társaságot. Kérdem Zódinétől, hogy néhez-e a nyolcórás műszak? Nem szépítgeti a dolgot:

— Elég nehéz. Műszakonként 400–450 kilogramm anyagot kell többször is megmozgatni. Fölrakni, leszedni, s köztözni rendületlenül.

— Miért? Szakad a szál? — De még mennyire, sőt, amit impotálnak, az össze sincs kötve. Hogy hányzór csomózzuk? El se lehet mondani, végig a műszak folyamán. Ha az ember éjszaka fölébred álmából, a kezét azonnal csomóztatják a lát-hatatlán fonalat.

— Mégis hűségesek a munkahelyhez, megéri?

— Szeretjük az üzemet, itt kezdünk gyermekkorunkban, s ha őszinték akarunk lenni, azt is megmondhatjuk, hogy tisztességesen megfizetik a munkánkat. 2800–3200 forint között lehet keresni a többszörözött gépeknél.

A KZV, de a nagyvállalon belül a gyárak is megtették vállalásaikat az ötödik ötéves terv sikeresebb teljesítése érdekében. Egy kis kollektíva, mint a Zója brigád, vajon mennyit ismer ebből a tennivalóból, s hogyan értelmezi feladatait? Zódiné még a brigádnaplót sem nyitja ki, fejből sorolja:

— A munkaidő jobb kihasználásával elérjük, hogy 4 százalékkal javuljon a teljesítmény és körülbelül harmadára szorítsuk le a selejtet. A gépek karbantartásával is jobbá tehetjük a mindennapi munkát. — Hosszan tart az ismertetés. Részt vesznek a „Munka és műveltség” elnevezésű vetélkedőn, sőt az idei esztendő első versenyében a Zója brigád tagjai a negyedik helyezést érték el. Könyveket olvasnak, megemlékeznek névadójukról. Cs. Pataj Mihály szegedi festőművésszel tárlatokat tekintenek meg, patronálják a Londoni körüli gyermeknevelő otthon kis lakóit, s meglátogatják a „gyesen” lévő munkatársakat, sőt a tavaly nyugdíjba vonult brigádtagot, Kerecsi Sándor-nét sem hagyják magára. Fejenként 10 óra társadalmi munkával segítik az újszegedi szövőgyárat. S nagyon dicséretes a szakmában nagy tapasztalatokkal rendelkező asszonyoktól, hogy vállalásaik között szerepel az ipari tanulók és kezdő munkatársak szakmai tanítása, segítése.

Boncolgatni kezdtük a főjajlás két leglényegesebb pontját, a termelési tevékenység növelésére tett vállalást és a selejt csökkentésének útját-módját. Zódiné próbálja a választ összegezni:

— Hogyan is magyarázzam? Voltak eddig pauzák, kávézhattunk, öt perccel később kezdünk, fél órával előbb befejeztük a termelést, hogy a gépeket és a környéket rendbetegyük. S persze, sok volt a cigarettaszünet, s ki tudja, még milyen címeiken futottak el a percek. Ha ezeken javítunk, máris többet adhatunk.

— S a megtakarítás, az anyaggal való spórolás?

— Itt leglényegesebb a gépek állapota és az orsók kihasználása. Ha egy fej elromlik, az már nekünk több kilogramm kiesést jelent. De ha azonnal közbelép a lakatos, akkor nyert ügyünk van. Vitatkoztunk, hogy a cernázógépen dolgozókon aligha múlik, ott-e a lakatos, vagy nincs ott a helyszínen.

Ez a művezető és az üzemvezető dolga. Révész László magyarázta el, hogy a brigád vállalásakor valójában kétoldalú szerződést kötöttek. A műszakiak is vállalták a kollektíva főjajlásának támogatását.

Közbeszól a brigádvezető: — Mi tudjuk, hogy mit kell tennünk. Rajtunk nem múlik semmi.

— Hogyan kezdődött a start?

— Az első negyedévben kerek 10 százalékkal teljesítettük túl a mennyiségi tervet, de a selejtünk is kevesebb volt a megengedettnél. Egészen pontosan 88,3 kilogramm fonalat takarítottunk meg a vállalatnak.

— Mennyibe kerül egy kilogramm fonal?

— Nyolcvan forintba, de ahogyan emelkednek az árak, már kilencvenbe is. Nem dicsekszem, de egy szó sem hangzott el a minőségünkre, sőt dicsérték.

Szép a brigád naplója, apróságokat is tartalmaz a krónikájuk, de azok az apróságok igen emberiek, érdekesek. Elégedettek a gyári nyilvánossággal, sőt büszkének arra, hogy a Zója brigád neve gyakran ott látható a versenyablán. Reményük, hogy ebben az évben elnyerhetnének a Vállalat Kiváló Brigádjá kitüntetést. Erre is azt mondják, hogy rajtuk nem múlik Szorgalmasan dolgoznak, csak legyen jó minőségű fonal, és a gépeket se hagyják ebek harmincadjára. Zódiné foglalja össze a mindennapi tennivalókat:

— Mindenki törekszik a brigádban, hozzanak jó fonalat, ápolják a gépeket. Mi mindent megteszünk a siker érdekében. Így hármas az előny: lesz a szövőde nek alapanyaga, mi többet kereshetünk, s a gyár is túlteljesítheti az ötéves tervét. Kölcsönös érdek.

Gazdag István

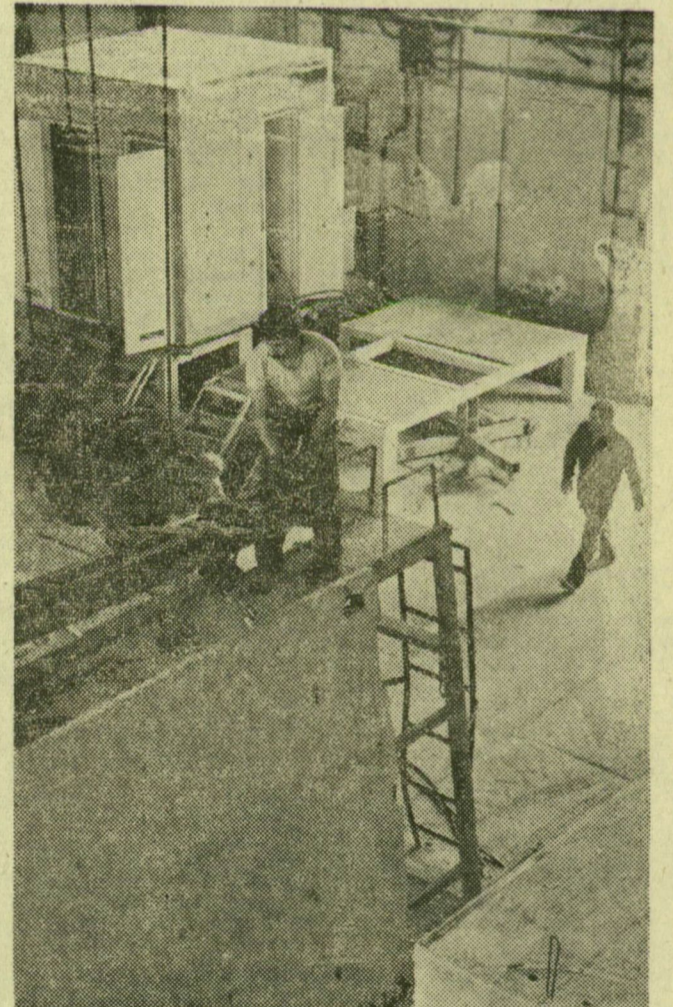
Megalakult a homoki kollégium

Tegnap a Szeged környéki homokvidéken gazdálkodó szövetkezetek érdekében egész napos programot rendezett a Csongrád megyei TESZÖV. Délelőtt Forráskútna, a művelődési házban Ábrahám Vince, a TESZÖV titkára tartott előadást a homoki gazdálkodás időszerű kérdéseiről, amit hasznos és széles körű vita követett. Felszólalt Nagy Sándor (Balástya), Gazsivits József (Csengele), Szabó József (Kistelek), Dudás Imre (Bordány), Papp Antal (Pusztamegyes), Bózsó István (Zákányszék), Dobó Szilveszter (Mórahalom), Szilágyi Ernő, a megyei tanács osztályvezetője és Tóth Ferenc, a já-

Textilipari kooperáció

Textilipari kooperációs megállapodást kötött a Hungarotex Kűlkereskedelmi Vállalat — az Intercooperation RT. közreműködésével — olasz partnerével, a Rubeltex-céggel.

A megállapodás alapján a most épülő halasi kötöttárugyár részére az olasz fél gyártástechnológiai, üzem- és munkaszervezési know-how-ját adja. A gyár termelésének körülbelül 30 százalékát szállítja majd az olasz partnernek.

A Beton- és Vasbetonipari Művek dunaújvárosi házpanel üzeme 1964-ben kezdte meg a termelést. Az eltelt tízenkét év során termékek, házelemek eljutottak szerte az országba — Szegedtől Siófokig, Komlótól Veszprémig. A gyárban az év végre várhatóan elkészül a tízenötzredik panel lakás. Képünkön: Elszállítják az újabb házelemeket a gyártócsarnokból.